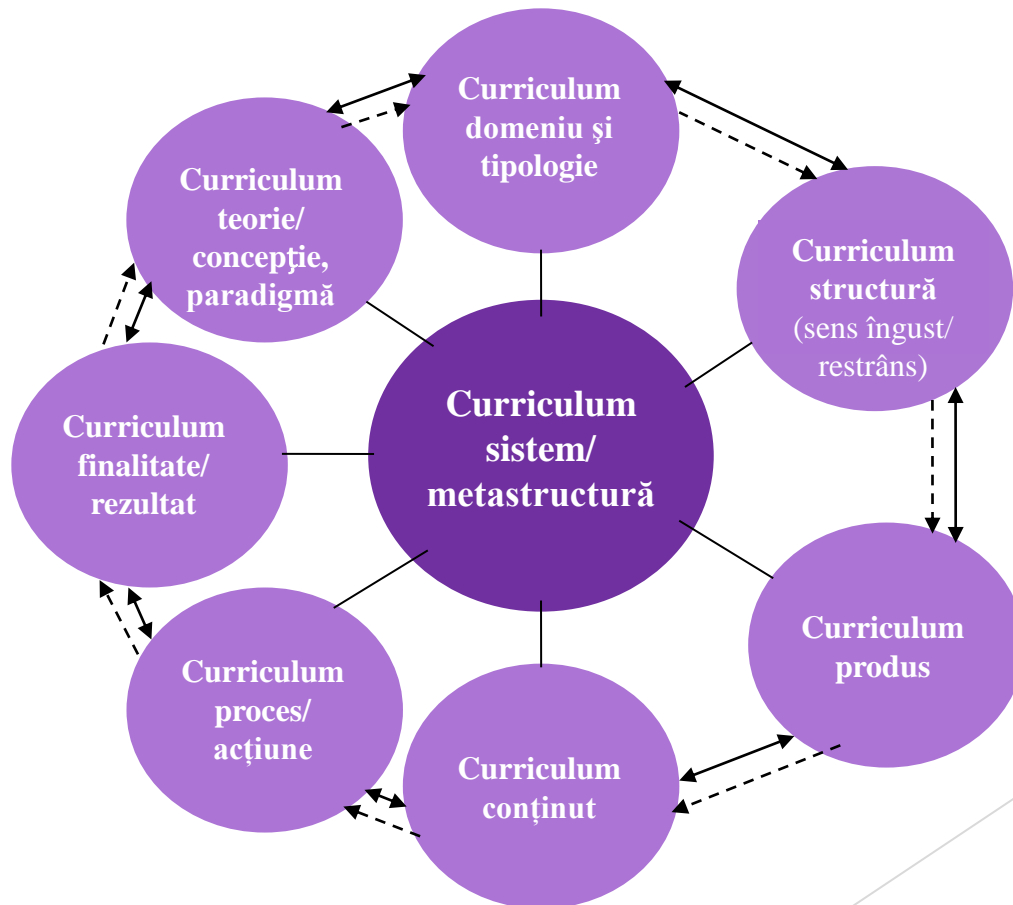

PROIECT DE DEZVOLTARE
A CURRICULUMULUI NAȚIONAL
pentru anii 2017-2022

**Cadrul de
referință al
Curriculumului
Național**

Ce este ”curriculumul” în viziunea actuală/postmodernă?

- Curriculumul este filozofie a educației;
- Curriculumul este o știință și o teorie;
- Curriculumul este o metodologie;
- Curriculumul este un sistem.

De ce este nevoie de dezvoltat Curriculumul Național?

- S-a finalizat ciclul de funcționare a Curriculumului Educațional actual (2010-2017);
- S-a constatat (prin studierea opiniilor cadrelor didactice) că curricula la unele discipline au un grad înalt de teoretizare și de complexitate, ceea ce frânează obținerea unor rezultate obiective și de calitate.
- S-a constatat un nivel scăzut/insuficient de realizare a principiului interdisciplinar în cadrul curricular.
- S-a constatat un nivel scăzut de interconexiune între diferite subsisteme, componente în cadrul paradigmei curriculare: finalități – conținuturi – procese – rezultate.
- S-a constatat lipsa unui consens și a unei abordări sistemice asupra noțiunii de “competențe”.

Totodată:

➤ Se constată influența puternică asupra sistemului de învățământ a:

a) *provocărilor lumii contemporane: globalizare-antiglobalizare, internaționalizare-antiinternaționalizare, tehnologizare, criza de valori etc.;*

b) *Provocările interne: crisă social-ecnomică, criza demografică, criza culturală, criza identitară, criza politică etc.*

Așadar, nevoia/ necesitatea dezvoltării Curriculumului Național este determinată de:

- Ajustarea politicilor curriculare naționale la standardele și tendințele educaționale pe plan internațional.
- Asigurarea continuității și consecutivității în realizarea reformelor curriculare și educaționale în general.
- Asigurarea funcționalității curriculumului național pe parcursul ciclului următor.
- Reglarea cadrului curricular în raport cu disfuncționalitățile identificate în procesul monitorizării acestuia.
- Asigurarea calității învățământului în noile condiții socioeconomice.

În acest sens, “Cadrul de referință al Curriculumului Național” reprezintă:

- ✓ document de politici educaționale;
- ✓ document de fundamentare teoretică, metodologică și praxiologică a dezvoltării curriculare la nivel de sistem.

Ce anume trebuie de modificat/dezvoltat în cadrul Curriculumului Național?

- *De a fundamenta un sistem de prevederi conceptuale*, teoretice, metodologice și praxiologice, care ar servi drept Cadru de referință pentru dezvoltarea și funcționarea Curriculumului Național în următorii cel puțin cinci ani (grupul actual de lucru);
- *de a valorifica în continuare, prin interconexiune*, diferite abordări curriculare: curriculumul centrat pe elev, curriculumul centrat pe formarea de competențe, curriculumul centrat pe context, curriculumul centrat pe învățarea activă/interactivă/personalizată, curriculumul centrat pe valori (conceptori de curriculă);

➤ *de a stabili conexiunile/interconexiunile* dintre:

- a) Cadrul conceptual – Cadrul metodologic și Cadrul praxiologic în procesul dezvoltării Curriculumului Național;
- b) produsele curriculare: standardele – planurile de învățământ – curricula pe discipline – manuale școlare – ghiduri metodologice – proiecte didactice de lungă durată și de scurtă durată;
- c) predare-învățare-evaluare – realizarea conexiunilor inverse;
- d) managementul curriculumului la nivel național – managementul curriculumului la nivel raional – managementul curriculumului la nivel instituțional (grupul de lucru – conceptori de curiculă).

- *de a redimensiona Planul Cadru de Învățământ* prin:
- a) micșorarea numărului de discipline școlare fără a diminua calitatea rezultatelor învățării la nivel de sistem;
 - b) integrarea unor discipline școlare dintr-o arie curriculară;
 - c) introducerea noilor discipline școlare în dependență de nevoi reale: exemplu, *Educația pentru societate*;
 - d) redimensionarea statutului și locului disciplinelor opționale și la decizia școlii/raionului în structura Planului de învățământ;
 - e) diversificarea Planurilor de învățământ pentru ciclul liceal în raport cu profilurile educaționale și profesionale, stabilite în cadrul noilor abordări a învățământului liceal, dar și a contextului național (grupul de lucru).

➤ *de a renova curricula pe discipline* prin:

- a) Stabilirea rolului dominant al disciplinei (a potențialului formativ) în formarea unei sau mai multor competențe, inclusiv celor transversale (în *Introducere*);
- b) prezentarea concepției/reperelor conceptuale/a curriculumului dat/disciplinar și nu a disciplinei, s-au a procesului de predare-învățare a disciplinei (cum a fost în curricula precedentă), (componenta curriculumului: *Repere conceptuale*);
- c) prezentarea taxonomică a finalităților formulate în termeni de competențe ale disciplinei (achiziții) și unități de competențe (preachiziții), (componenta: *Competențele pentru disciplina X*);

d) prezentarea/structurarea unităților de învățare printr-un tabel:

Unitatea de învățare

Unități de competențe (preachiziții)	Unități de conținuturi	Activități de învățare

(componenta: *Unitatea de învățare*)

- e) reconceptualizarea prezentării unităților de conținut în structura curriculumului școlar:
- conținuturile/informații pe discipline la nivelul învățământului primar se prezintă la nivel utilitar/experiențial și nu ca sistem al științei;
 - conținuturile/informațiile pe discipline la nivelul învățământului gimnazial se prezintă ca elemente de sistem al științei date, însă predomină abordarea pragmatică/practică;
 - conținuturile/informațiile pe discipline la nivelul învățământului liceal se prezintă ca sistem al științei date, însă având ca scop formarea culturii generale și continuarea studiilor și nu formarea specialiștilor în acest domeniu (aceasta este funcția învățământului superior);

- conținuturile pe discipline trebuie organizate în trei niveluri:
 - 1) *conținuturi de bază* – obligatorii pentru toți elevii – orientate direct la formarea culturii generale;
 - 2) *conținuturi de referință* – obligatorii în mare parte pentru majoritatea elevilor – asigură continuarea studiilor la următoarea treaptă/etapă;
 - 3) *conținuturi fundamentale* – orientate pentru formarea aprofundată într-un domeniu dat (de regulă, se adresează elevilor dotați în acest domeniu).

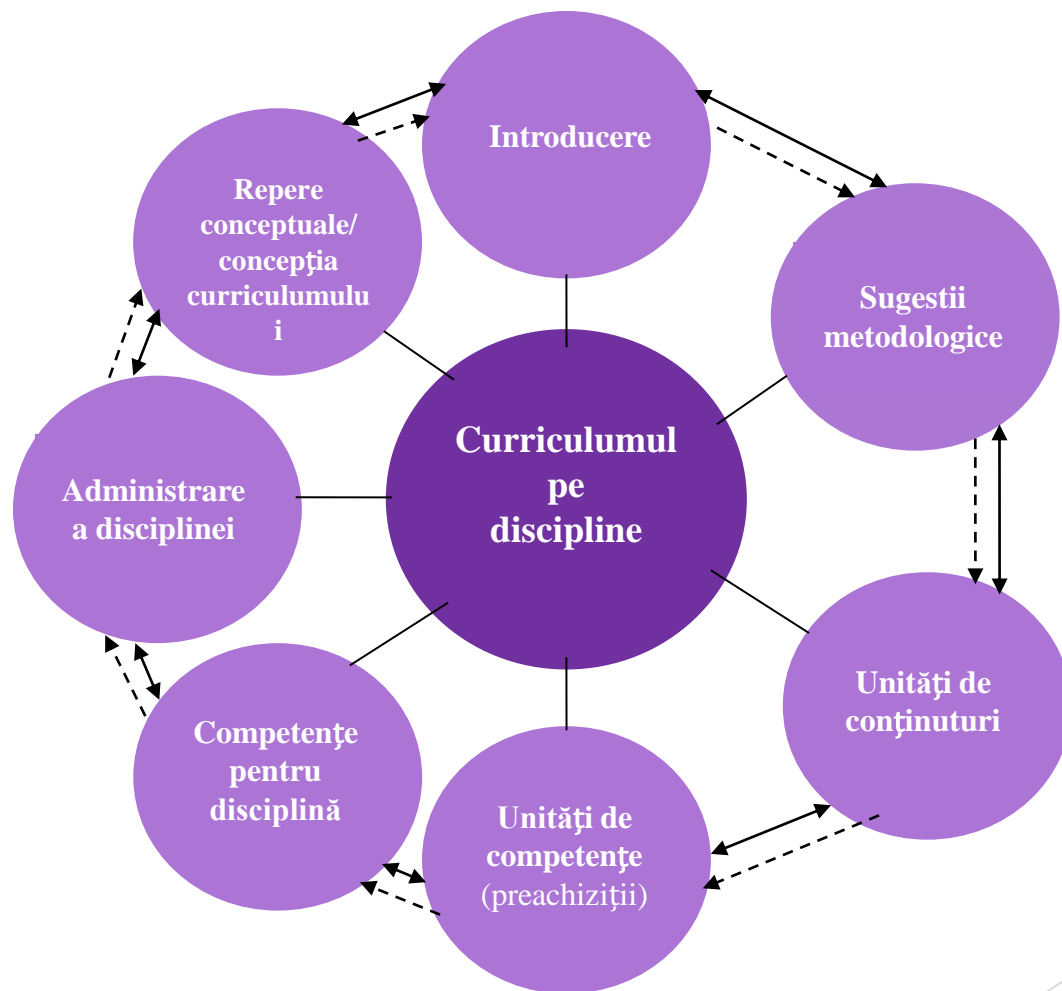
Această abordare poate rezolva în mare parte problema eșecului școlar/motivării, orientării profesionale.

➤ *prezentarea sugestiilor metodologice în curricula* în așa fel ca să fie asigurată relevanța predării-învățării-evaluării.

Sugestiile metodologice ar putea fi prezentate astfel:

1. *Cu privire la formele de organizare a instruirii.*
 2. *Cu privire la strategii didactice aplicate.*
 3. *Cu privire la evaluarea rezultatelor școlare.*
 4. *Cu privire la realizarea interdisciplinarității.*
 5. *Cu privire la realizarea conexiunii inverse.*
- (componenta curriculară: *Sugestii metodologice*)

- *Curricula pe discipline* poate avea două modele de structură:

Primul model:

Unitățile de competențe sunt corelate direct cu unitățile de conținut și proiectate în tabelul ”Unități de învățare”.

Modelul doi:

Unitățile de competențe se prezintă gradual de la clasă la clasă, de la o etapă de formare la alta, fără a fi corelate direct cu unitățile de conținut. Această corelare se realizează de autori de manuale și cadre didactice în procesul proiectării didactice a lecțiilor.

Ambele modele au avantaje și dezavantaje.

➤ Una din problemele-cheie ține de abordarea conceptului de competență: formarea și evaluarea nivelului de manifestare a competenței.

În acest sens noi trebuie să răspundem la următoarele întrebări:

1. *Cum se definește conceptul de ”competență” și care este structura acesteia?*
2. *Cum putem clasifica și tipologiza sistemul de competențe?*
3. *Cum să proiectăm competențele gradual-transversale pentru ciclurile învățământului general, discipline – pe ani de studii și cicluri de învățământ?*
4. *Cum schimbăm strategiile didactice dacă actul de învățare este orientat spre formarea de competențe?*
5. *Cum redimensionăm evaluarea rezultatelor școlare, dacă obiectul evaluării sunt ”competențele”?*

Concluzie generală

Acest proiect propus de Ministerul Educației al Republicii Moldova și membrii grupului de lucru presupune un sistem de activități pentru anii 2017-2022, care includ:

- *Diagnosticarea stării actuale a Curriculumului Național.*
- *Conceptualizarea dezvoltării Curriculumului Național.*
- *Proiectarea Curriculumului Național ca sistem.*
- *Implementarea Curriculumului Național.*
- *Monitorizarea implementării și funcționării Curriculumului Național în următorii ani.*
- *Formarea managerilor și cadrelor didactice pentru implementarea Curriculumului Național.*
- *Asigurarea managerială a realizării Proiectului în întregime.*

Vă
mulțumesc
pentru
atenție!

Vladimir GUȚU,
doctor habilitat în pedagogie,
profesor universitar